

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zjedinjenje moči.

Že od nekdanj velja prigovor: „Sloga jači, nesloga tlači“ in če se ogledamo po svetu, lahko vidimo, da vsaka država, vsako ljudstvo na to dela, da bi se moči v državi, oziroma v ljudstvu, kolikor le mogoče, zjedini. Glejmo na mogočno nemško državo, tam se vidi, da je glavni cilj vseh vladarjev na to meril, da bi se posamezne male države odstranile in po veliki francoski vojski leta 1870 posrečilo se je Prusom vse države velikega nemškega sveta zjediniti in tako je nastalo mogočno nemško cesarstvo, katero tako rekoč celemu svetu služi kot izgled, kaj da premore zjedinjena moč. Nič manj je veliko rusko cesarstvo od nekdanj na to delalo, da se raztrošene moči zbirajo, še v najnovejšem času je to ruska vlada pokazala s tem, da je Nemce silila se drugje naseliti ali ruski jezik popolnoma sprejeti in da je židove v mesta zganjala in njim le dovolila se z obrtjo preživljati, da hoče biti jedina, kolikor mogoče, neodvisna od tujih razmer.

► Poglejmo v našo državo v avstrijsko; nekatera mesta, kakor Gradec, so po svojih občinskih zastopih sklenila, da nihče ne dobi službe, ako ni čisti, pravi Nемец; nekatere hranilnice (tudi Mariborska in Celjska) so sklenile, da nobeden prosilec ne dobi denarjev iz njihovih hranilnic, ako niso vsa pisma čisto nemška; kažejo nam tedaj naši nasprotniki dovolj jasno, da je njim prva skrb narodnost, da hočejo svojo moč v narodnem zjedinjenem gospodarstvu ohraniti in množiti; le na Slovenskem bi to moralo drugače biti; imamo med nami žal še le preveč tujih elementov, kakor advokate, notarje, obrtnike, kateri za slovensko ljudstvo nimajo srca, temveč le na pomnoženja svojih koristi in sicer nemških koristi gledajo in delajo. Znano je, da je na primer v čisto slovenskem okraji sv. Lenarta neznatna trojica nemško mislečih gospodov po vsej sili se trudila narodno življenje zatreti in vse po-

skusila, da zopet nemška stranka do zmage pride. Pregarjali so pošteno s Slovenci čutečega gospoda okrajnega sodnika in žal, posrečilo se njim je ga odpraviti, ovadili so druge narodne gospode, tožili so celo na višje oblasti, da hranilnica, katera je v kmetskih slovenskih rokah in le ima slovenske denarje vložene, ni več varna, hočejo naši nasprotniki na tak način denarno moč zopet v roke dobiti in s slovenskim denarjem gospodariti; in nesramnost nemčurjev je tako daleč segla, da je nek nemški advokat dal očitno pri cerkvi razglasiti: „Kdor noče imeti zveze s slovensko hranilnico, naj pride k temu advokatu, on vse zastonj naredi, da se denarji iz nemških zavodov dobivljajo“.

Treba je tedaj slovenskemu kmetu oči odpreti; znano je, da nobeden advokat zastonj nič ne more delati, to nasprotuje časti, tudi dobro vemo, da vsaki človek — tudi advokat — mora in hoče zaslužiti, da živi. Žalostno je, da se poštenje na domači zemlji od tujih, nam sovražnih ljudi hoče krasti in mi le želimo, da bi naši slovenski kmetje nasprotni nesramnosti pravočasno sprevideli in se odvrčali od teh hujskarjev, katerim je le mar za lastni žep!

Zjedinjeni tedaj moramo biti in se od nasprotnikov učiti; nobeden Slovenec naj ne podpira svojih sovražnikov; kupujte pri svojih, nosite vaše denarje v narodne, to je domače slovenske hranilnice in posojilnice, idite k domačim, nam prijaznim notarjem in advokatom! Takega zadržanja Vam nihče ne more braniti, saj se Vi na tanko po naročilu nasprotnikov ravirate. Nемец reče: „Svoji k svojim“, to načelo mora tedaj tudi veljati za Vas Slovence in treba je, da te nauke vsaki slovenski gospodar strogo izpolnjuje. Ne dajmo se preslepiti, nemška država je dovolj mogočna; naša slovenska zemlja mora ostati za naše namere, prosta od nesrečnega tujega jarma. Kam bi pa naj šel slovenski delavec, slovenski advokat, ako ga na nemški zemlji itak ne trpijo? Na-

ravno je, da si vsaki domačin na svojih tleh zaslužek išče; tega ni treba na dolgo še razpravljati.

Bodimo Slovenci jedini; v pošteni narodni zvezi dosegli bomo svoje namene in kruti sovražnik nas bo pustil gotovo pri miru, ako vidi, da smo dosti zavedni in hočemo na svoji zemlji med svojimi biti, saj imamo obilno svojih denarnih zavodov, imamo poštene, svoje gospode vsake vrste in tirjati samo treba, da se narodno zjedinjenje po postavah, od presvitlega cesarja samega potrjenih, kmalu dovrši. Vsaki slovenski gospodar pa mora sam pripomagati, da se reši tujih sil in le one podpira, kateri so iz njegove krvi, — tedaj bodimo jedini in ohranimo si lepo našo domovino, po kateri tako željno naši nasprotniki segajo. Brat,

Okr. zastop v Brežicah.

Zopet so potekla tri leta, res za nas Slovence dolga leta sužnosti, kar je bil okrajni zastop izvoljen ali bolje rečeno vsiljen, zakaj njega udi niso bili vsi po lastni in prosti volji volilcev izvoljeni, kakor to volilni red zahteva. Mnogim so se naši ponemčenci s svojim prilizovanjem in dobrikanjem vsilili, da so jih volili; drugim so obetali hribe in doline, drugim zopet z vso silo pretili in se jim grozili, ako jih ne volijo. Ako toraj celo volitev (?) dobro pregledamo, bode jih le malo, kateri so po pravem potu do izvolitve prišli.

Kdo so pa tisti, ki se vsakokrat tako sladki in ljubeznjivi delajo, in še se celo naši bratje imenujejo in z nami po domače govoriti znajo, kedar se volitve bližajo? To so tisti naši prijatelji, ki nas le ob času volitve poznajo in se takrat za volilci plazijo, kakor lisjaki za kurami, da bi katerega ujeli. Tačas teče jim gladko naš mili jezik, pozneje pa, ko zopet svoje mandate dobijo, je zopet le vse „tajč“, slovenski jezik je le k večjemu še za hlapce in dekcle, za take olikance (!) je veliko, veliko prenzek, neokreten in „pregmanj“.

Kaj pa tiči prav za prav v okrajnem zastopu, da se tako potegujejo za-nj in kako oblast ima okr. zastop? Kakor veste, je okr. zastop politična naprava, ki se uvrsti med deželni odbor in med občine, moral bi toraj zlaževati delo obeh. Okrajni zastop skrbi: 1. za to, da so ceste v lepem redu, 2. voli za okrajni šolski svet pet svetovalcev in določi v njem večino, ima toraj pri šolstvu velevažno besedo, 3. smeje naložiti okrajne doklade na davek in 4. jemati v službo lastne uradnike in druge služabnike, katerim tudi plačo določuje. Ima pa nadalje okr. zastop pravico občine in njih premoženje nadzorovati, njim več, kakor 20 %, občinske doklade dovoliti in celo tudi županom

ukaze dajati in jim globe do 50 gld. na korist okr. blagajnice nakladati.

Iz tega je razvidno, kako moč ima okraj. zastop, in res dokaj moči ima po postavi in nekaj si pa je še (naš Brežiški namreč) tudi sam prilasti. Kakor že rečeno, ima okraj. zastop ceste nadzorovati, da so v lepem redu. Ali se je pa to pri nas do sedaj tudi vestno izvrševalo? Nikakor ne. Tiste ceste, po katerih se naši gospodje bolj vozijo, so gotovo boljše, za druge pa kaj radi pozabijo; tako je bila n. p. proga Črnc-Globoko lani še le meseca decembra posuta in še takrat bolj z zemljo, kakor s prodcem. Kdo naj bi pa tudi nadzoroval, ali se delo v pravem času in pa vestno opravlja? Morda g. načelnik Del Cot ali njegov tajnik Jaka? Oj Jaka že pride, akoravno ne po celi progi, vendar pa do svojih privržencev, pa takrat so le kure bolj v strahu, kakor pa delavci, katere bi on nadzorovati moral. Ali saj tudi nimajo naši mestjanje časa, da bi za okraj skrbeli, skrbijo za „šulverein“, za „Südmark“, veliko skrbi jim tudi dela, kako bi nemškega pridigarja dobili, potem dopisujejo tudi prav marljivo v „Vahtarico“ in tam prazno slamo mlatijo in dobro, debelo lažejo. Naj le eno laž razložim. V nekem dopisu iz Brežic v „Vahtarico“ je stalo, da je neka udova Cvirn ponudila pooblastilo za volitev v deželni zbor. To je pa prav grda laž, kajti tisto jutro, ko je bila potem volitev, pripeljali so se na vse zgodaj po pooblastilo in sicer g. Franc Varlec in dva g. financarja. Pri vsem tem bilo je pa še to prav smešno, da naši veliko-nemci še postav za volitve ne poznajo, kajti omenjena Cvirn ima še živega moža! Kako sme toraj kdo drugi s pooblastilom voliti? Ali ni bilo g. komisarja poleg? Se pač prav lepo izpolni pregovor: „V sili zlodej muhe žre“! — Oj za silo je vse dobro! (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Deželna razstava v Gradci.

(Dalje.)

G. Samassa iz Ljubljane razstavil je različno cerkveno opravo, zvonove in razno medeno orodje. Brizgalnice so vse sorte in vsako gasilno orodje, kar se ga rabi o požarih. Zanimiva je tudi zbirka raznega orodja in reči, katere se iz cementa delajo.

Neka Dunajska tvrdka razstavila je različno orodje za kruljave in pohabljene ude.

Gozdarstvo je tudi podučljivo. Tam so semena, pa tudi nasajene gozdne mladike in različni gozdni les, modeli, kako se gozdi po ravnini in bregovih oskrbujejo, kako se po različnih načinih v denar spravi razno gozdno orodje za sajenje sadik in podiranje, različni

les, žage novejših sort in za radovedno gospôdo sta tudi dva drvarja v natorni velikosti ponarejena in čumna za drvarje.

Kar gozde zadeva, bilo bi tudi nam jako potreba, da bi za naše gozde bolje skrbeli. Les je že drag, bodi za kurjavo ali za stavbe, pa nekateri naši gospodarji le natori prepustijo, naj bi se drevje samo od sebe spet zasejalo in zarastlo. Žal, kolikrat vidimo, da se živina po gozdih pase ter mladi les pogloda, da ni gozd ni pašnik. Potrebno bi bilo, naj bi si vsaka občina vsaj edno gozdno drevesnico napravila ter bi ljudje potem z mladikami, z eno ali dveletnimi sajenicami borovimi, mecesljevimi in smrekovimi prazne prostore brž posadili. Takošnja drevesnica stane le malo. Na primernem kraju pri gozdu se zemlja prekoplje ali izorje, s semenom poseje in s koli malo zadela, da živina tje ne pride. Na malem prostoru imeli bi lahko vedno več tisoč potrebnih sajenic pri rokah. Samo od sebe se razume, da se po novih nasadih ne sme pasti in vsaki gospodar sam ve, da nam gozd veliko več dobička daje, kakor slab pašnik.

Najbolj bogata je zbirka za lov. Tukaj je iztlačena divjačina različna in skorej vsake sorte. Zanimiva je lisica in dihur, ki ravno kokoši kri pije in jo tako zadavi.

Dalje različno lovsko orodje, več sto let stare puške, katerih je nad tisoče, sulice, pasti itd.

Podučljivo je tudi ribarstvo. Tam so vse vrste ribja jajca, kako se na umeten način ploidijo, ribam škodljive živali so vse žive v vodi, kače, želve, kušarji, raki, močaradi, različne ribe. Potem se ondi vidi, kako se krmijo in vzgojujejo, razno orodje in kako se lovijo te škodljivke in vsake vrste ribe vidiš v steklenicah v vinskem cvetu razstavljene.

Razstavljenih je tudi mnogo drugih obrtniških izdelkov, kakor dinamit, vino, mineralna voda itd., pa te reči so vse le v zaprtih posodah, od katerih torej gledalci več ne vedo, kakor njih zunanjo obliko. Tvrdba Steinfeld je razstavila vsakovrstno orodje, kako se pivo dela, hmelj, sode majhne in velike ter pivo razne kakovosti. Pivo je bilo v steklenicah res lepo videti in moj tovariš je rekel, da bi ga pa njegov jezik in želodec le ne znal hvaliti! Za stroje bil je veliki prostor, pa odkritosrčno moram reči, da tako robo že danes povsod najdeš.

J. Fruhmann, kovač v Glojah, pošta Wolfsberg, napravil je plug za hribe, kateri na levo in desno orje pa ima samo edno desko (železno plat) in je videti, kakor naš navadni plug. Zdel se mi je praktičen. Ko do konca njive priorje, ga vzdigneš, ter se kar obrne deska in lahko spet nazaj orje, ker ima dvojno črtalo, in je le kakih 5—10 kilo težji od naših navadnih.

Plugi, ki jih pri nas po bregovih imajo ter na desno in levo orjejo, so jako težki in precej stanejo, ker imajo dvojno desko, lemež in črtalo. Gospodarjem, kateri imajo njive v bregih, bi svetoval, naj bi si ovi plug ogledali ali naročili; po njem ga lahko vsak kovač ponaredi, ker ni patentiran. Živina bi ovi plug veliko lažje vlekla in orač bi veliko manj trpel. Gosp. J. Dangel iz Gleisdorfa ima v razstavi praktično združgalnico za sadje, da ga ni treba s kiji tolči in stane le 32 gld. To zamorem iz lastne skušnje kot izvrstno priporočati. Tudi njegova sušilnica za sadje je na nov način umetno sestavljena, vendar pa preveč ona stane, namreč 150 gld. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 22. septembra pri sv. Trojici v slov. gor., v Framu, v Ormoži, v Št. Jurji na juž. žel., v Lučanah, pri sv. Petru v Radgoni in v Laškem trgu. Dne 23. septembra pri sv. Juriji na juž. žel. Dne 24. septembra pri sv. Trojici v slov. gor., v Arnoži, pri sv. Martinu tik Slov. Gradca, na Remšniku in v Slov. Bistrici. Dne 25. sept. v Imenem (za svinje.)

Dopisi.

Iz Vitanja (Šola v Rakovcu in Celjski listič.) [Konec.] Ali še neka druga izjava onih 6 udov Rakovskega šolskega sveta bôde v oko imenovanega pisarja. V Rakovcu so bile nekdaj nemške glažute, piše Vahta; šolsko poslopje je prepustil za poduk nemški grof Thurn; v Rakovcu so še baje ostanki nekdanjih nemških ogljarjev in drvarjev. Po mislih Vitanjskega pisarja se toraj spodobi, da zavoljo koroškega nemškega grofa, zavoljo ostankov nemških drvarjev in glažarjev naj bode šola v Rakovcu tudi le nemška in je primeren nemških napis na šolskem poslopju: Volksschule. Onih šest odbornikov Rakovskega šolskega sveta pa noče porajtati na koroškega nemškega grofa in na ostanke nemških glažutarjev ter zahteva namesto Volks-Schule: slovenski napis: ljudska šola. Ljudje namreč, ki prebirajo napis: Volksschule, mislijo, da bo to šola za volkove, ter hočejo napis preurediti, češ: to bo šola za ljudi. Dopisnik vahterčni pa hoče imeti v Rakovcu šolo za volkove. Na dalje pripoveduje tajnik Rakovskega šolskega sveta v nekem pismu, katero je pisal Vitanjski g. župnik svojemu duhovskemu tovaršu v Skomarji ter žuga, da se bo to pismo objavilo. Pred vsem se mi čudno zdi, kako je celjska Vahta, vsem katoliškim duhovnikom strupena in sovražna, v roke dobila zasebno pismo, katero je pisal Vitanjski župnik gosp. župniku v Skomarje. Sicer pa dobro vemo, da se Vitanjski župnik celó ne boji tudi take brezobzirnosti ne, če se tudi njegovo privatno pismo, ki ni bilo odločeno za

javnost, objavi. Toraj le na dan ž njim! V svojih čenčah pripoveduje na dalje Vitanjski dopisnik o nekem kmečkem tržanu v Vitanji, ki je postal prijatelj g. župniku, kateri po sodbi učenega tajnika Rakovskega šolskega sveta še pisati in šteti ne zna, pa je vendar sprejet v ravnateljstvo Vitanjske posojilnice. Oj ta nesrečna posojilnica je dala Vahtarčinemu dopisniku že toliko opraviti! Kako je ravno ta dopisnik prerokoval, da mora posojilnica zgubiti proces zavoljo stanovanja; pa njegovo prerokovanje se je ponesrečilo; dopisnik se, kakor že drugje, tudi v tem ni pokazal resničnega preroka; cesarske sodnije so drugače razsodile, kakor je Vahtarica želela. In tako zagotavljamo, da tisti kmetški tržan zna toliko šteti, da je tudi že Vahtarčinemu dopisniku naštetil znal, koliko mu je dolžan. Gosp. tajnik Rakovski! prav lepo se vam zahvaljujemo za Vašo veliko skrb o naši posojilnici. Kedar ne bomo znali več prav šteti, bomo pa po vas prišli in vas naprosili, da nam bote pomagali, saj ste očitno pokazali, kako dobro znate posebno z drobci poštovati! K sklepu pa še ponižno vprašanje do vseh udov Rakovskega šolskega sveta. Ali bote še na dalje obdržali takega pisarja, ki vam uradna pisma Vašega šolskega sveta brez vsacega dovoljenja objavlja po listih, ki so nam Slovencem in katoličanom sovražni? Ali ne zna nihčér drugi ne pisati sejnih zapisnikov, kakor ta človek, ki vas smeši pred svetom, češ, da še svojih imen ne znate podpisati? kaj pomeni ime: tajnik in nemški: Secretär? Po slovenski pomeni to ime človeka, ki mora to kot tajnost ali skrivnost ohraniti, kar se pri sejah godi. Vi, gospod pisar Rakovski, bote pa prihodnjič milostljivo dovolili, da bojo smeli udje krajnih šolskih svetov v Vitanji in Rakovcu takrat svoje seje obhajati, kedar se bo njim spoljubilo, ne da bi več vas hodili vprašat in prosit za dovoljenje.

Iz St. Jurja pod Tabrom. (Pojasnilo.) „Slov. Narod“ piše v svoji številki 200. o našem „Bralnem društvu“, ki je zborovalo 24. avg. Dopisnik napada našega obč. ljubljene in visokospoštovanega č. gosp. kaplana. Kmetje menimo, da to dela za to, ker so že dne 1. junija ljudstvo ostro svarili pred slabimi liberalnimi časniki, se posebno pred enim, katerega je širila neka oseba po naši fari že pred osnovanjem „Bralnega društva“. Ljudstvo svariti pred slabim berilom, to je dolžnost vsakega duhovnika, kar bi moral vedeti tudi dopisnik „Slov. Naroda“. Dopisnik tudi pravi, da so g. kaplan splašili samo trohico nevednih kmetov... Menimo pa, da se g. dopisnik še dobro spominja, da nas je bilo nad 30 samih Šentjurskih kmetov — toraj ne samo trohica. Nadalje pravi, da se je vpisala vsa naša inteligencija. Po našem slabem spoznanji spadajo menda v Šentjurji k

inteligenciji: visokoč. g. župnik, č. g. kaplan, visokorodni g. baron, g. nadučitelj, gospodč. učiteljica in še druge učene osebe. Visokoč. g. župnik se niso vpisali, č. g. kaplan ne, visokorodni g. baron ne, gđč. učiteljica tudi ne. C. kr. poštar Južna se je sicer vpisal, pa je že izstopil, toraj ga tudi ni v njihovih vrstah. Vpisal se je le g. nadučitelj Šorn s soprogo, visokošolec g. V. Korun s soprogo, izdelovatelj glasovirov g. Ropas s soprogo in Leopold Apat, zastopnik banke Slavije. To pač ni vsa Šentjurska inteligencija! Vpisane kmete pa lahko seštejemo na prste ene roke. Ostali udje, razun trohice tujih, so pa naši fantje. Za njih večino gotovo vemo, da so dobili od nekega mladega gospodeka denar za pristop in pijačo. Pristopili so tudi taki, ki še brati ne znajo, kar je za nje velika sreča, ker jih ne bodo pohujševali društveni slabi liberalni časniki. Poznamo pa tudi take vse hvale vredne fante, ki niso hoteli vzeti od omenjenega gospodeka denarja, katerega jim je ponujal. Neko osebo so pa vpisali, čeravno je sama rekla, da ne bo pristopila k društvu, Zakaj se mi „nevedni kmetje“ nismo vpisali? Odkritosrčno povemo dopisniku „Slov. Naroda“, da mi nismo liberalci in brezverci, temveč verni, konservativni slovenski kmetje. Splašili so nas torej „le tisti“, ki so vpeljali z zvijačo liberalne časnike v društvo in ki so nam grajali „Domoljub“ kot umazan list, hvalili pa „Brus“ kot izvrsten list. Dopisnik „Slov. Naroda“ naj pove imena teh ravno imenovanih mož in svet bo spoznal „tistega“, ki nas je splašil, spoznal pa tudi „zaslužne dobroželeče može“ Šentjurske in ob enem tudi „tistega“, ki ščuje in mir kali.

Od Št. Janža na Dravskem polju. (Odgovor po požarne brambe.) Društvo „prstovoljna požarna bramba“ se je pri nas bilo za silo pred tremi leti osnovalo. Da si pa zamore s prošnjo iz Gradca vsako leto podporo dobivati, zato je moralo k požarnim brambam Ptujskega okraja pristopiti. Po takem smo bili primorani letos naše delovanje javno, pred vsemi društvi požarne brambe Ptujskega okraja, dokazati dne 24. avgusta. Ob treh popoldne so bile vežbe in ob 6. uri zborovanje. Ako bi si kdo dobro ogledal naše oblačilo, ne bi našel F. F. na njem, pač pa bi videl na ovratniku suknje dve gladki gumbi, na mestu F. F. Na požarni uti pa je bilo P. B. Da smo imeli pa do sedaj nemško povelje, prihaja iz tega, ker so nas za to skušnjo hodili gospodje iz Ptuja podučevati. Pri zborovanju si, g. dopisnik, mislim, bil navzoč. Kaj si pa tam od nas tako grozno nesramnega slišal ali videl? Si-li slišal slovenske in nemške zdravice? Gotovo. Ali pa moreš reči, da bi bil le eden ud naše požarne brambe ovi „oh“ klical? Če ni živio vpil, pa je molčal. Da so Ptujci svoj „hoch“ klicali, to je resnica, al

kaj jim hočemo? Povej mi neko sredstvo proti temu! Obžalujem pa, da sodi naš bajé jako narodni dopisnik, kar je pa nam do sedaj še celo neznan, o našem gotovo poštemem društvu za vsako reč tako krivično. Prijatelj, mislim, da si že imel dovolje časa se prepričevati o naših gotovo narodnih mislih, če imaš zdravo pamet, dober sluh in pogled. Zato pa obžalujemo, da si tokrat namočil pero ter naše društvo očrnil. Stopi v našo vrsto pa bode tudi tvoja beseda veljala, če bode pametnejša.

Od sv. Roperta v slov. gor. (Napredovanje.) Z mesecem septembrom pričelo je tukajšnje bralno društvo drugo leto svojega delovanja. V načelstvo izvoljeni so sledeči p. n. pospodje: Anton Živko je predsednik, Janez Krajnc predsednikov namestnik, Ivan Vrlič blagajnik, Simon Ješovnik in Bolfank Dotalj sta društvena odbornika. — Pri tej priliki se mora izjaviti nekaj povhalnih pa tudi nekaj grajalnih besedi. Javna pohvala izreka se v prvi vrsti dijakom za njih trud, ki so od tako daleč prišli, da so razveselili Roperčane in izvršili svojo igro „šolski nadzornik.“ Častitati moramo vsem igralcem in igralkama, da so nas tako iznenadili z nepričakovano dobrim uspehom; posebno odlikovala ter obče odobravanje in občudovanje pa je pri občinstvu našla „Jelica“ (Lizika Ropova pri sv. Lenartu.) Javna pohvala izreka se nadalje vsem onim, s pomočjo katerih se je pri tako neugodnem položaju obstanek društva ohranil, posebno zdajnemu g. predsedniku. On je pokazal, da ima um in srce za kaj višjega t. j. za svoj napredek in za napredek naroda; drugi pa, ki so pri tako lepem vremenu „za pečjo“ ostali, so tudi pokazali, da so „zmrznjenci“, kakor se jim rado očita. Najlepše pa so tisti odkrili, kako daleč sega njihov razum o narodnih društvih, ki so celo reč otročarijo imenovali. Slava tebi, Roperčka fara, da imaš take „špiessburgarje!“ Na svidenje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo, svitli-cesar bode te dni na nemških tleh ter gost nemškega cesarja na graščini Rohnstock v Šleziji. Ker bode svitli cesar v pričo vojaških vaj, ki jih imajo ondi nemški vojaki ter ga spremlja tje tudi minister za zunanje zadeve, grof Kalnoky, sodimo, da se ukrene tudi v političnih rečeh kaj med cesarjema in je torej vsekako nekaj pomena na tem shodu prevzvišenih vladarjev. — Volitve v dež. zbor nižje Avstrije izvršijo se v prihodnjem tednu in nemški konservativci upajo, da dobijo nekaj poslancev več, kakor so jih doslej imeli. — Razstava v Gradcu trpi še do dne 4. oktobra. V tem tednu je bila goveja živina na vrsti in je je prišlo največ iz nemškega Štajarja, iz

večine pa iz raznih graščin. Darila so razdelili torej tudi le med nje, na živino kmečkih posestnikov ostalo jih je le malo. — Štajarški dež. zbor snide se še le v drugi polovici prihodnjega meseca, torej ob istem času, kakor v drugih deželah. — Na Koroškem je umrl J. Seebacher ali po pravem Jezernik, župan v Vetrinji in svoje dni steber „bauernbunda“. Zadnja leta se mu ni godilo dobro na njegovem gospodarstvu in zato mož ni imel več toliko veselja do liberalnega društva, katero je bilo največ krivo njegove bēde. — Na Kranjskem toži domače ljudstvo čez uradnike po raznih tovarnah, češ, da so sami tujei in oholo ravnajo z delalci, če so domači, slovenski. No v tem se jim pa že lahko pomaga, saj so obrtnijski nadzorniki nastavljeni za to, da se izpravi iz tovarnen kriviča, če se vtepe kedaj va-nje. — Ces. namestniku za Primorje, vit. Rinaldiniju so razne občine, ki jih je obiskal, razodele svoje želje in v tem tudi to, da bi rade, naj se jim iz c. kr. uradov le slovenski dopisuje, ne pa, kakor doslej po gostem, laški. — V Gorici še je vselej prepir za voljo vode, katere pogreša mesto a grof Coronini mu je ne dovoli napeljati iz njegovega zemijišča, da-si nima več za to pravice. — V Trstu so zaprli nekaj laških mladičev, ki so na sumu, da so izdelovali petarde ter jih nastavljali po mestu. — Veliko torpedno ladije bodo dne 25. t. m. izpustili v Pulji na morje. Ladija nosi ime „cesarica Elizabeta“ in je brz ena največjih v vrsti torpednic. — V zastopu mesta Zagreb niso smeli čestitke poslati škofu dr. Strossmayrju o njegovi 40letnici. Se ve, da bi se bilo madjarsko nebo potem posulo! — Ogerska vlada je že vendar pričela delo pri „Železnih vratih“ na reki Donava in minister grof Szápáry je prišel sam doli ter se je ondi sešel s srbskim ministrom Gruićem. Poruvnanja reke je bilo že iz davna treba in če se posreči, bode to na korist tudi kupčiji z lesom. — Dež. maršal za Galicijo postane knez Evstahij Szanguzsko in pravi se, da ima knez tudi pri poljskih poslancih veliko veljave.

Vunanje države. Ne bode brez pomena, da se mudi nemški poslanik pri sv. očetu v Rimu, pl. Schlözer, gredoč na svoje mesto, na Dunaji pri poslaniku sv. očeta, nadškofu Galimbertiji. Pravi se, da zastopa le-ta Nemčijo, kar se tiče zunanjih zadev pri glavarji katoliške cerkve. — Iz ministerstva pri kralji Umberto t. j. v Italiji stopi denarni minister, Deismit-Doda. Mož menda ni več framasonom po volji in neko obnašanje od njegove strani, more biti radosvoljno, služi Crispiju dobro, da ga odpravi iz ministerstva. — V Španiji še ni konca kolere, vendar pa se pravi, da pojemlje in, če je verjeti poročilom, število taci, ki so na njej vzboreli, se manjše v resnici. — Na Franco-

skem se godi sedaj nekaj, česar je bilo pač že dolgo treba: general Boulanger in njegova stranka podaja orožje, to se pravi, da jej čez par dni ne bode več sledú. — Shod katoliških veljakov v Belgiji je bil v resnici velik in tudi sklepi, ki so jih na njem storili, so znamenje za to, da imajo delalci pričakovati vzboljšanja le ta čas, ako se držijo katol. cerkve. — Kar se tiče Anglije, ni ji v tem času kaj reči. Na to pa gleda njena vlada, da obdrži vse niti v rokah, ki jih je treba pri mreži, ki obsega trgovino vsega sveta. — Nemški cesar Viljem II. pride prve dni oktobra meseca na Dunaj in tu se vršijo že tudi vse mogoče priprave za to, da ga vsprejme glavno mesto našega cesarstva v vsem blesku. Mi pa se skorej bojimo, da bode v tej reči preveč, eno pa nas v tem tolaži, da cesar ni prijatelj framasonov. — Iz Rusije prihaja glas, ki za naše cesarstvo ni posebno prijazen, vendar pa ni tak glas za to, da se mu verjame. Doslej ruski car nikjer nikoli ni kazal do našega cesarja sovraštva, potem pa, kar se piše sedaj v listih o njem, želel bi on dnes raji, kakor jutri vojsko z Avstrijo. — Pri Bolgarih se nam zdi, da se vršijo stvari, kakor je tam ravno mogoče, mirno pa z nekacim strahom, kaj da prinese kje že more biti jutrašnji dan. — Turški sultan kaže v novem času nekaj več prijazno lice do Rusije, kakor je bila to doslej navada. To pa še godi menda najbolj zavoljo denarja, da mu ga ne bode tako hitro treba šteti. — Na otoku Kreta je sedaj vse tiho, človek skorej ne ve več, da je bila ondi še pred par meseci velika ustaja. — V Afriki dela Emin paša z veliko srečo za Nemčijo in če mu pojde še dalje tako po sreči, bode v kratkem času več nemške zemlje v Afriki, kakor je imajo doma, v Evropi. — Iz Amerike ni poročil, ki so za to, da jih objavimo na tem mestu. Nesreče, posebno pri železnicah, pa niso več tam nove, kakor žal, da tudi pri nas niso.

Za poduk in kratek čas.

Iz Slovenije do Adrije.

(Potopisna črtica.)

(Dalje.)

Predragi čitatelj ali blaga čitateljica, kaj ne, sreča nama je mila, le glej zdajci otvori se rakev, ker se bo služila sv. maša „na počitanje velikoy svetca“ pri odprti rakvi. Potrpiva toraj malo in priporočiva tudi midva sebe in svoje drage mogočni priprošnji velikega svetnika! Mej tem si pa tudi lahko ogledava raznovrstna darila in dragocenosti, razobešene na steklu za pokrovom krste, koje so darovali ljudje iz hvaležnosti za vslišane prošnje in spolnjene želje. Glej, tu visijo drazi zlati prstani, zlate verižice,

uhani, zlate in srebrne svetinje in medaljoni ite. Sv. obhajilo je minolo; kaj pa ta ropot? Ta ropot delajo sicer malo neokretni, a pobožni Dalmatinci, ki so prišli od daleč sv. Simeona v svoji potrebi prosit njegove priprošnje in se sedaj kar gnetejo, da bi ja noben ne zamudil poljubiti krste in svetnika vsaj hipoma pogledati. Počakajva, da so gotovi, videla bova potem vse tem bolje. Le glej, kako matere svoje nedolžne otroke vzdigujejo, da tudi njim „velike moči“ svetnikove pokažejo in kako ljudje duhovniku pri rakvi stoječemu svoje rožne vence molè, da jih malo ob rakvi obdrgne. Evo končana je dolga vrsta. Pojdiva toraj po stopnicah do rake in poglejva z lastnimi očmi čudež, ki oznanja tudi največjemu brezbožnežu, da je le vsegamočnost Božja v stanu telo trohljivega človeka skoz devetnajst sto let tako ohraniti. Le poglej obraz, se li ti on ne zdi, da gledaš spečega človeka, kako dobro je ohranjen, visoko, široko čelo, na glavi sivi lasje, usta zamašena, z bombažem, kaj ne, ta obraz je istega Simeona, kojega iz njegovih slik poznavam? In tam na prstu leve roke ima dragocene prstane, vse velikodušni dar kraljice Elizabete od leta 1371. In ta oprava, kako umetalna in dragocena je, vse je z zlatom in srebrom prepreženo!

Prenos sv. trupla v Zadar.

Sedaj se nam pa ne hote vsiljuje vprašanje in sicer je-li res to truplo, truplo sv. Simeona, kedaj in kje se je našlo in kedaj, kako se je v Zadar preneslo?

Da je truplo v resnici sv. Simeona, dokazano je po listinah in čudežih, o čemer se v naslednjem prepričamo.

Na drugo vprašanje pa se na podlagi zgodovinskih podatkov ne da odgovoriti.

Bolj obširno pa lahko odgovorimo na vprašanje „kedaj in kako se je truplo v Zadar prineslo“? in sicer na podlagi knjižice: „Život S. Šimuna pravednika, proroka in molitve na slavu istoga Svetca u Zadru 1869.“

Kako je prišlo, da so ravno naši bratje Hrvatje tako srečni, da so dobili v svojo pokrajino tako dragoceno svetinjo in kako je dospel Zadar do tolike časti tako sijajnega darú?

Po človeški naredbi in nameri bile bi imele Benetke vzprejeti v svoje ozidje ostanke sv. Simeona, a božja previdnost je hotela drugače. (Dalje prih.)

Smešnica 38. Dijak, znan zapravljivec, je kedaj že v hudih stiskah, ker ne dobi brž z doma denarja, zato brzojavi domov: „Oče, kje pa ostane denar?“ Oče pa mu hitro brzojavi na to: „Sin, v mojem žepu!“

Razne stvari.

(Odpotovanje.) Mil. knezoškof so se odpeljali zdravit se v Tirole ter jih, kakor se

nam javlja, ne bode brž pred koncem tega meseca domov.

(Slov. vsporednice.) V slov.-nemški oddelek 1. razreda na c. kr. gimnaziji v Mariboru se je oglasilo 84 učencev in jih je izmed teh 70 prestalo skušnjo. Vidi se, da je slov. paralelk bilo v resnici treba.

(Podpora.) Ker se mesto Maribor drži precej mrzlo nasproti dijakom kmečkih starišev, treba bode slov. rodoljubom pripomoči revnim dijakom, da se pošteno prebijejo skozi življenje. Kdor torej kaj premore v tem, naj stori to iz rodoljuba in v svesti, da koristi s tem celemu slov. ljudstvu.

(Slov. petje.) Marljivi slov. skladatelj, g. Ignacij Hladnik, kapitelški orgljar v Rudolfovem, je izdal petnajst „obhajilnih pesmi“ za mešan zbor in se dobi zvezček po 50 kr. v kat. bukvarni v Ljubljani in pri knjigarji J. Krajevi v Rudolfovem.

(C. kr. okr. glavar) je postal g. Fr. Kankovsky, c. kr. namestnik tajnik in vodja c. kr. okr. glavarstva v Brežicah.

(Slovstvo) Gosp. Matija Gerber, bukvar v Ljubljani, izdal je mično knjižico: „Don Kišot“, ki jo je priredil Fr. Nedeljko za slov. mladino. Knjižico šteje 80 strani in stane 20 kr. Mladini utegne streči za berilo, pa tudi odraslim o zinskem času.

(Naznanilo.) Od dne 1. oktobra 1890 naprej bode Ljutomerska okrajna posojilnica od denarnih vlog plačevala $4\frac{1}{2}\%$ obresti.

Ravnateljstvo.

(„Zveza slovenskih posojilnic“.) Redni občni zbor vrši se za slov. posojilnic v sredo, dne 8. oktobra t. l. ob 11. uri predpoludne v dvorani čitalnice v Celji. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednika o delovanju in stanju „Zveze“. 2. Poročilo o letnem računu „Zveze“. 3. Pogovor o društvenem časniku „Zadruga“. 4. Predružačenje pravil „Zveze“. 5. Pogovor o davkarskih razmerah posojilničnih. 6. Pogovor o obliki letnih računov posameznih posojilnic. 7. Razni predlogi.

Mih. Vošnjak, predsednik.

(Dij. semenišče.) V kn. šk. dijaško semenišče v Mariboru vzprejeti so na novo trole učenci: Ivan Bosina iz Dobove, Ignacij Kurbos iz Št. Bolfanka in Matej Vargazon iz Središča v II. in Anton Kolarič od sv. Marka pri Ptujih v V. razredu.

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Škoflji vesi) pri Celju se bo osnovala v nedeljo dne 21. t. m. Osnovni shod je sklican v gostilno gosp. Valentina Koželja po domače Lončarja v Škoflji vesi na popoldne ob 4. uri. Vabijo se k temu shodu prijatelji slovenske šole in slovenske mladine iz Škoflje vesi in okolice, da se udeležijo prav mnogoštevilno.

(Delitev.) Kakor se poroča, razdeli se občina Konjiška v dve občini, v trško in okoliško. „D. W.“ pripoveduje, da je vsled tega veliko veselje v trgu, nam pa se dozdeva, da je to veselje preneglo in da še tržani kedaj ne bodo vedeli hvale za to g. K. Kummerju, c. kr. notarju v Konjicah. Njemu je bilo bojda največ do tega, da se občina razdeli.

(Ponudba.) Djanje svetnikov Božjih in razlaganje praznikov ali svetkov. Spisali družniki sv. Mohorja. Na svetlo dal Anton Slomšek. Tisk Kienreich-ov v Gradcu leta 1854. Ta knjiga, ki obsega dva dela, se želi kupiti. Ponudbe in cena se naj blagotno naznanijo gosp. Antonu Porekarju, nadučitelju v Humu. Pošta Ormož.

(Obramba.) Raznesla se je govorica in „D. W.“ jo raznaša z vso strastjo stare babure, da se po smrti okrajnega tajnika g. J. Gaberščka v okr. denarnici na Vranskem pogreša znatni znesek. Temu nasproti zatrjuje okr. zastopu načelnik, g. J. Musi, po pregledovanju računov in okrajne blagajnice od okrajnega odbora, da se gotovina v blagajnici popolnoma ujema z blagajničnim dnevnikom.

(Zaplemba.) V soboto je zaplenilo c. kr. okr. glavarstva v Mariboru „S. Post“ in v torek c. kr. drž. pravdnistvo „Slov. Narod“. Oba lista je zadela ta osoda najbolj za voljo „slavnih“ dogodkov v Celji.

Listič uredništva. G. dr. R. v K.: Nam ne kaže spuščati se v prepire, posebno pa ne v tem slučaju, ki nič ne zadeva naših bralcev. — G. K. S. na P.: Mi imamo do volje orožja, ako se mož vzdigne. — G. F. L. v K.: Prosimo, toda v pravem času. — G. J. Ž. v V.: Ne zabite, da izhaja list le enkrat v tednu!

Loterijne številke:

Gradec 13. septembra 1890: 6, 53, 33, 2, 15
Dunaj „ „ 57, 79, 72, 34, 52

Javna zahvala.

Podpisani odbor občine „okolice Celjske“ usoja si premilostljivemu gospodu knezoškofu dr. Mihaelu Napotniku najudanišo zahvalo izreči za obilni trud, katerega so imeli premilostljivi gospod povodom blagoslovljenja novih prelepih zvonov naše župnijske cerkve sv. Daniela. Bog povrni!

Celje, dne 12. septembra 1890.

Matevž Glinšek, župan.

Janez Zupanc, m. p. Franc Lipovšek, m. p.
občinska svetovalec.

Orgljarska in mežnarska služba

se odda v Svičini, pošta Pesnica. Nastop 25. novembra t. l.

1-2

Cerkveno predstojništvo.

Razglas.

Dne 24. septembra t. l. vršila se bode na licu mesta v Cirknici prostovoljna dražba k zapuščini gospoda Jožefa Neubauerja spadajočih posestev v Cirknici in v Dobrenji — in sicer glavnega posestva vlož. št. 2 kat. obč. Cirknica cenjenega na 7559 gld. 80 kr., obsegajočega 49 oralov 1422 □sežnjev vinograda, njiv, travnikov, hoste itd. in na 497 gld. 64 kr. cenjenega posestva vl. št. 5 v Dobrenji, obsegajočega 6 oralov 1149 □sežnjev.

Dne 26. in 27. septembra t. l. pa bode na licu mesta prostovoljna dražba k istej zapuščini spadajočih posestev v Vučjem dolu, zgornjem Št. Jakobskem dolu in Poličkej vesi, in sicer glavnega posestva vl. št. 16 kat. obč. Vučji dol, obstoječega iz 50 oralov 436 □sež. vinograda, njiv, travnikov itd. cenjenega na 7035 gld. 54 kr., potem posestva vl. št. 4 kat. obč. zgornji Št. Jakobski dol obsegajočega 30 oralov 1187 □sežnjev vinograda, hoste, travnikov itd. cenjenega na 3401 gld. 12 kr. in posestva vl. št. 81 kat. obč. Polička ves obstoječega iz 7 oralov 674 □sežnjev hoste cenjene na 427 gld. 7 kr. in še k zapuščini spadajočih polovic nekaterih manjših zemljišč.

Dražbeni pogoji, po katerih ima vsak licitant položiti varščino (vadium) jednako desetemu delu cennitne vrednosti dotičnega posestva, ležijo na pregled pri c. kr. okrajnej sodnji v Mariboru na levem bregu Drave in v moji pisarni.

Dr. B. Glančnik,

1—2

kot testamenta izvršitelj.

Posojilnica v Slatini

je od dne 1. januarija do 1. septembra 1890 imela prometa fl. 14.412·07; med dohodki pa se nahajajo hranilne vloge fl. 4791·— in izposojilo fl. 2200·—; med stroški izplačane hranilne vloge fl. 1388·— in vrnjena izposojila fl. 1450·— in je 10 starim in 21 novim udom posojila dala fl. 3243·—.

Ona obrestuje vloge s 5 %, daja zadruženikom posojila po 6 % obresti in uraduje vsak ponedeljek od 8. do 12. ure dopoludne.

Odbor.

Na prodaj.

Novozidan hram pri Mariji D. v Brezji na okrajni cesti s 3 hišami, 2 kuhinjama, 2 kletmi, blizu 4 oralov njive, lesa in travnika pri lastniku J. W. Več se izvé v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

2-2

V najem se takoj odda štacuna, zelo blizu farne cerkve, za jako nizko ceno. Več se zvé pri okrajnem šol. svetu v Galiciji pošta Žalec pri Celji.

Lepa jabolčna drevesa

4—5 let stara najboljših vrst, priporoča več tisoč po nizki ceni **Jože Janežič na Bizeljskem pri Brežicah.** 1-25

Prodaja.

Občina Vurberg proda staro šolsko poslopje in k temu spadajoče zemljišče brez letošnjih pridelkov in sicer na podlagi najvišje ponudbe. Ponudbe se morajo do 1. oktobra t. l. pri občinskem predstojniku vložiti ter jim je 10 % vadija pridjati. Hiša, gospodarsko poslopje in posestvo se pod 1800 gld. ne bo prodalo.

Občinski urad v Vurbergu, dne 10. sept. 1890.

Franc Sorko, m. p.

obč. predstojnik.

Nove orglje z 9 izspremenami, katere čez 400 glasov imajo, se po ceni prodajo. Glas je prijeten in cerkveni, bile bi kinč male farne ali podružne cerkve. Kje, pové uredništvo lista.

Sv. Ema, dne 12. septembra 1890.

1-3

Dragotin Fais, učitelj.

Velika žganjarija R. Wieser-ja

v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 15

Nove sode

(pučela)

s 3 hektolitri proda po ceni

Feliks Schmidl,

2—2

sodarski mojster v Mariboru.

Vsake vrste staronemške

lončene peči

belo, zeleno in rjavo steklene se dobijo po nizki ceni pri

Alojz Černe,

v Mozirji, Štajarsko.

10-10